

Ігор Михайлин

Якою мовою говорить журналістика?

Мова існує в часі, проходячи певні шаблі розвитку. Журналістика розглядається як тип мови, який заперечує мову як логос, мову як нарацію, мову як сказання. Предметом журналістики як мови є повсякденна сучасність. Мова журналістика – це інформаційне, описове, сповіщувальне, дискурсивне, повсякденне, універсальне, інноваційне мовлення.

Ключові слова: соціальні комунікації, журналістика, мова, дискурс, логос, сказання.

Надзвичайно важливо розглянути, яким типом мови користується журналістика, оскільки мова – це не щось задане людині й людству як константа, а субстанція, яка розвивається в часі. Причому під розвитком варто розуміти не те, що лежить на поверхні, наприклад, самозрозуміле нарощування лексики, появу нових слів і зворотів та відмирання старих, а такі зміни, які відбуваються внаслідок поглиблення чуттєвості, розвитку ідей, зростання потужності мислення. Це такі зміни, про які Вільгельм фон Гумбольдт у праці «Про відмінність будови людських мов та її вплив на духовний розвиток людства» писав: «Той чи той народ через внутрішнє осяяння та вдалі зовнішні обставини може своїй успадкованій мові надати настільки іншої форми, що вона стане цілком інакшою і новою» [7:96].

Звернімо увагу, які обставини, за В. фон Гумбольдтом, спричинюють мовні трансформації: «вдалі зовнішні обставини» та «внутрішнє осяяння» народу. На жаль, людська історія найчастіше подає негативні приклади не «вдалих зовнішніх обставин», а навпаки, «лихих зовнішніх обставин». Еволюції мови найвиразніше позначені їх вмиранням, появою мертвих мов, яких історики знають чимало. Два найголовніші приклади, які мають світове значення: давньогрецька й латинська мови демонструють однакові «лихі зовнішні обставини» помирання мови, а саме: втрата народами державної незалежності внаслідок завоювання іншим народом (народами). Це й була головна причина помирання обох високорозвинутих мов.

Знайти позитивні приклади розвитку важче, вони не такі приметні. Унаслідок дії «вдалих зовнішніх обставин» ніщо не зникає, а нарощування потужності відбувається поступово. Але мені здається, що таким прикладом була Німеччина доби Мартіна Лютера, тобто XVI ст., причому її відродження почалося з «внутрішнього осяяння», духовного заколоту проти папського Риму, унаслідок чого виникли «вдалі зовнішні обставини». Саме відтоді почала створюватися нова Німецька література, наука, філософія. Закінчилася доба піднесення сумно – Тридцятилітньою війною 1618–1648 років, яка мала для Німеччини статус громадянської й принесла жахливі жертви й спустошення.

Приклад дії «вдалих зовнішніх обставин» демонструє Англія, яка після загибелі іспанської Великої армади перетворилася на Велику Британію, поставивши в колоніальну залежність від себе півсвіту. Це принесло швидке зростання багатства держави, бурхливий розвиток економіки, а відтак – і культури. Важливо не забувати, що й тут велике значення мало «внутрішнє осяяння» – перехід у протестантство, відкидання духовної залежності від папського Риму.

Ще один приклад «вдалих зовнішніх обставин» подає абсолютиська Франція, яка після перемоги у Столітній війні, захоплення Бургундського герцогства встановлює свою монополію на величезних просторах заходу Європи. Королівський двір збирає у свої палаци талановитих митців. Париж стає мистецькою столицею світу.

У ближчій до нас історії лідерство захоплюють США, які, утім, своєї окремої мови не створили, але надали могутнього поштовху мові англійській. На сьогодні це найбагатша країна світу, яка має можливість вкладати в науку й культуру величезні кошти. Вважається, що від 1960 року мистецька столиця світу перемістилася з Парижа до Нью-Йорка. Ця країна, переживши в історії війну за незалежність, громадянську війну промислової Півночі й рабовласницького Півдня, здобула найвищий рівень свободи політичної й особистої. Гумбольтівське «внутрішнє осяяння» стало чинником формування «вдалих зовнішніх обставин».

Незважаючи на те, що англійська мова не є першою за кількістю осіб, що розмовляють нею, пропускаючи вперед китайську, іспанську, вона є найбільш престижною, найбільш розвиненою в тому сенсі, що вона першою репрезентує в собі нові культурні, технічні, наукові явища, які вже потім мусять називати для себе інші мови, найчастіше вдаючись до калькування або використання вже застосованого способу словотвору.

Тому розвиток мови – це не щось саме-в-собі-сущє, а складний культурний процес, який залежний від багатьох чинників соціальної дійсності й охоплює не горизонталь, а вертикаль народного (національного, інтер-національного) життя.

Шукаючи відповідь на питання, якою мовою говорить журналістика, легше йти від протилежного, тобто від того, чим журналістика як мова не є, тоді нам легше буде сформулювати відповідь на наше питання: чим є мова журналістики або мова масової інформації.

1. Мова як логос

Надзвичайно спокусливо розпочати розгляд цього питання з категорії мови як **логосу**. Спокусливо тому, що за концепцією Святого Письма логос і був першим способом існування не тільки мови, але й світу. Більше того, він був причиною світу, бо світ виник з логосу. Широко відомий початок «Святої євангелії від Івана»: «1 Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. 2 Воно в Бога було споконвіку. 3 Усе через Нього повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього. 4 І життя було в Нім, а життя було Світлом людей» [2: від Івана 1-4].

У давньогрецькому оригіналі на місці головного поняття в цьому висловлюванні використовувалося слово «логос», яке адекватних відповідників в інших європейських мовах не мало й тим спричинювалися істотні труднощі для перекладачів Святого Письма. Старогрецьке слово «логос» (λόγος) увійшло до складу складних слів на позначення понять «наука», «знання»: біологія (наука про життя), етнологія (наука про етноси, народи), психологія (наука про душу, внутрішній світ людини), антропологія (наука про людину), ін. Важливо відзначити, що слово «логос» може перекладатися (а отже, і розумітися) як мова... про життя, народи і т. д.

Ми вже зробили перший крок для розуміння поняття «логосу». Найголовнішими варіантами його перекладу є поняття «слово», «наука», «знання», «мова». До них варто додати, ще одне, запропоноване в словнику Ф. Брокгауза та І. Єфрона (сучасна версія) – «розум» [3:375].

При поясненні цього терміна найчастіше говорять, що в ньому фіксується єдність поняття, слова та істини. Іншими словами, логос – це

розумна мова, істинна мова, мова про істину, мова, яка опановує (опанувала) Істину.

Рідною сестрою логосу є наука логіка, яка вивчає закони й правила людського мислення. Перший цілісний виклад цієї науки подав Аристотель. Найвищою досконалістю вона набула в філософії Гегеля, який вважав: «Логіка є наука про *чисту ідею*, тобто про ідею в абстрактній стихії *мислення*» [5:107; курсив Гегеля. – І. М.]. Він виходив з положення, яке було широко репрезентоване ще в старогрецькій філософії, – про єдність макрокосму (Всесвіту) і мікркосму (людини). Людина як мікркосм зосереджує в собі всі можливості, які існують у природі. У людському мисленні не може міститися нічого з того, чого немає в природі, у Всесвіті. Мислення і Всесвіт тотожні й інакшими бути не можуть, тому, пізнавши закони мислення, ми пізнаємо одночасно і Всесвіт. У цьому смисл науки логіки – вона пізнає не лише форми й способи мислення, але й закони розвитку самого Всесвіту.

Розглядаючи мову як оселю буття, М. Хайдеггер власне підхопив ідеї Гегеля, Л. Вітгенштайна, Б. Рассела, які багато сил поклали на утвердження ідеї зв'язку пізнання й мови, мови і мислення.

У сучасному мовознавстві вивчення духовно-синергетичної сутності мови – одна з провідних тем наукових студій [див. огляд найновіших праць у ст.: 1]. Цей напрямок спрямований на те, щоб зрозуміти мову як інструмент проникнення людини в Божественну сутність Всесвіту й подати в мові механізм опису його структури. Інакше кажучи, пізнання мови як логосу сьогодні з маргінального (прикордонного з логікою, філософією) напрямку наукових досліджень перетворюється на центральну, магістральну тему мовознавства.

Для нас важливо зрозуміти, яку ж специфічну галузь людської духовної діяльності (культури) обслуговує мова як логос, де вона функціонує. Зрозуміло, що єдність мови й Абсолюту не може здійснюватися в буденній мові побутового спілкування, обтяженій щоденними клопотами. Не може вона здійснюватися й у журналістиці, яка цим клопотам присвячена, їх обслуговує. Не може вона здійснюватися в публіцистиці й у тенденційній літературі. Вона може обслуговувати найвищі рівні людського мислення й пізнання: науку, філософію й ту літературу, яка пов'язана з осмисленням Буття: медитативна лірика, філософські драма й роман тощо. Журналістика пов'язана з емпіричним рівнем існування мови, тому для неї важливо правильно відшукати її місце і місцевість побутування.

2. Мова як нарація

Термін «нарація» («наратив») запроваджений у наукове мислення порівняно недавно, на відміну від поняття «логосу», яке є старожилем

у людському гуманітарному знанні. Поняття наративу (від лат. *narrare* – розповідати, оповідати) запроваджене структуралістами й підхоплене у філософії постмодернізму для позначення самодостатнього й самоцінного оповідного тексту. Головна ознака такого тексту – він розглядається не як спосіб відображення дійсності, а як спосіб моделювання особистості оповідача (наратора).

Нарація – це оповідь заради самої оповіді, а не заради її впливу на дійсність. Нарація існує для самої себе й чимось нагадує дуже давню концепцію «мистецтва для мистецтва». Мова як наратив відмовляється від будь-якої претензії на адекватне подання певної позанаративної субстанції, передусім об'єктивної, поза суб'єктом суцільної реальності. Зрозуміло, що дійсність не має ніякого відношення до виникнення наративного тексту. Єдине джерело його народження – свідомість автора.

У межах категорії наративу питання про реалізм творчості не ставиться, позбавлене глузду. Співпадіння художнього образу з об'єктивною дійсністю, звичайно, можливе, але розглядається як приватний момент у ряду численних інших варіантів розгортання твору, узалежнених від авторської примхи. Смысл оповіді здобувається в процесі її інтерпретації іншою свідомістю, а не внаслідок зіставлення з реальною дійсністю.

Іноді трапляються праці, у яких категорія наративу сприймається як проста звичайна розповідь. У такому сенсі слово втрачає свій термінологічний, науковий зміст, зводиться до первісного значення, хоча насправді вже давно вийшло за його межі. Таке використання в цілому шкодить науці.

Журналістика за своєю природою анаративна. «Ненаративними елементами тексту, – підкреслив професор М. Ф. Гетьманець, – вважаються опис, коментар, певна інформація тощо» [6:77]. Звернімо увагу, це всі елементи, що визначають сутність журналістської праці і творчості.

3. Мова як сказання

У первісному значенні сказання сприймається як український аналог нарації. Більше того, із цими термінами сталися близькі за змістом трансформації.

Сказання спочатку було цілком орієнтоване на зовнішню дійсність, забезпечення її присутності в мові. Людина знає про щось завдяки сказанню. Для того, щоб щось оприсутніти, людина повинна сказати про це щось, знайти в мові спосіб повідомити про певну річ, подію, явище. Слова забезпечують з'явлення речі, особи в свідомості людини і завдяки цьому передачу повідомлення іншому. Перед тим, як навчитися говорити, людина мусить навчитися слухати. Мова не є власністю

однієї людини, а є витвором спільноти; ця загальність і забезпечує єдність відображення і розуміння. Перед тим, як сказати (здійснити акт сказання), людина повинна довго слухати інших.

Цілком слушно М. Хайдеггер звернув увагу й на те, що актові сказання має передувати акт бачення. А український перекладач зумів знайти спосіб передати надскладну семантику цього процесу – казання як показування, вказування [4:214]. Спільнокоренева частина – звичайно ж, не випадковість, а фіксація дуже давньої спорідненості двоєдиного процесу бачення й говоріння. Трохи далі М. Хайдеггер висловився гранично чітко: «Сказання – це показування» [4:217]. Щось показати можна, лише описавши його в слові, у мові.

Проте в сучасних мовах слово «сказання» набуло нового змісту. Сказання для нас – це те, що було почуте, перекази (переказане), повір'я (у що важко повірити), чутки, легенди, оповідки про давні пригоди, «Сказання про богів і героїв» наповнені чудесами, чаклуванням. Сказання, яке, безумовно, відіграло в літературній мові Середньовіччя центральну роль, виштовхане в нові часи в прикордонну смугу реальності – вигадки, фантазії.

Сьогодні термін «сказання» вживається, як правило, з прикметником «народні» й передбачають виклад легендарного, героїчного змісту. Сказання стало жанром фольклору, зблизилось з казкою. Термін «казка» так само походить від слова «сказати», але цей жанр передбачає розповідь про вигадані події, що відбуваються з людиною чи твариною. Художній час казки віднесений до тієї епохи, «коли ще звірі говорили». Приказка «казки говорити, плести» означає говорити неправду, красиво брехати.

З терміном «сказання» відбулася така ж сама трансформація, як і з терміном «нарація», з тією різницею, що перший з них занурений в історію, давнє минуле, а другий має прив'язку до сучасної літературної творчості. Сьогодні сказань вже ніхто не складає, зате художня творчість широко використовує поняття наративу.

В українській мові між термінами «сказання» й «казка» розмістилося ще поняття «казання», яким позначається церковна проповідь, тобто промова в церкві повчального змісту з мотивів подій священної історії. Казання, як правило, розтлумачують парафіянам зміст релігійного свята, якому присвячена служба, на прикладі життя героїв та персонажів Святого Письма демонструють приклади для наслідування.

Таким чином, приходимо до висновку, що мова як сказання не може використовуватися в журналістиці. Будучи первісно спрямована на репрезентацію дійсності, розказування як показування, з часом мова сказання перейшла до предметів віддалених від сучасності в глибоку історію, оповитих повір'ями, фантастичними вчинками й подіями. Журналістика не могла взяти на озброєння цей тип мови й мусила шукати щось інше.

4. Мова як мова

Для людини невтоємниченої дивною є сама постановка такого питання. Тимчасом, для М. Хайдеггера висловлювання «Die Sprache als Sprache zur Sprache bringen» [4:204] («Завести мову про мову як мову») – це традиційний афоризм впровадження у філософські розважання.

Мова – це загальна категорія, що є визначальною характеристикою людини в природному світі. У біологічному світі, починаючи від комах, існує чимало систем комунікації, але жодна з них не розвинулася настільки, щоб стати мовою. Мова – головний спосіб пізнання людиною довкілля й самої себе в цьому довкіллі.

Без мови людина перестає бути людиною й перетворюється на біологічну особину. Лише мова дає їй можливість опису світу, висловлення своїх почуттів, опосередковує розуміння, експлікує смисл буття Абсолюту, людини й Всесвіту.

Але мова в цілому – це абстрактний набір знаків. О. О. Потебня вважав (утім, слідом за В. фон Гумбольдтом), що причина появи слів – їх внутрішня форма; засновник структуралізму Ф. де Сосюр проголосив, що між мовою як набором звуків і значенням немає посередника у вигляді внутрішньої форми слова, що цей зв'язок цілком випадковий, умовний, наслідок договору, прийняття більшістю мовців саме такого варіанту слова.

Так чи інакше, а мова сьогодні розуміється як загальна назва багатьох конкретних явищ. «Мова, – як любив говорити М. Хайдеггер, – мовить» [4:23, 27]. Мовлячи, вона набуває конкретного варіанту мовлення. У цьому сенсі поняття мови виглядає недостатнім, недостатньо конкретним для визначення того питання, якою мовою говорить журналістика.

5. Мова як журналістика

На мій погляд, велика прикрість полягає в тому, що мова журналістики (інформаційна мова) у своєму величому філософському змісті залишається на узбіччі поважних наукових студій.

Вона не цікавить філософів, бо філософія мови зосереджена навколо проблеми пошуку вміщення в мові сутності буття, досягнення через мову Абсолюту, пізнання Божественного замислу щодо людини й Всесвіту. А що цікавить журналістику? Погані шляхи, прорвані труби, замерзаючий Алчевськ, проведення природного газу в село Ржавчик, відсутність вуличних туалетів у містечку NN, через що туристи мусять відвідувати кафе й ресторани, аби там відправити природні потреби. Який же тут Абсолют і Божественний замисел? Із цілковитим розумінням відтак сприймається зауваження дослідника творчості М. Хайдеггера Михайла Мінакова: «Його [М. Хайдеггера] мало цікавить

мова повсякденності. (...) Він прагне вийти до джерел мовлення – до онтологічного фундаменту мови» [9:12].

Дещо несподівано про це говорити, але сутність мови журналістики як наукова проблема залишається осторонь наукових інтересів тих науковців і педагогів, які працюють у нас в університетах на кафедрах мови ЗМІ. Вони, здебільшого, розглядають ужитковий аспект мови, її вживання в журналістиці, роблять наголос на практичній стилістиці, колекціонують помилки тощо. Якщо філософія мови ніколи не спускається до мови журналістики, то дослідники мови ЗМІ не піднімаються до питань філософської сутності цієї мови. І от виявляється, що це питання покинуто напризволяще.

Тим часом відповісти на нього надзвичайно важливо для розуміння сутності журналістської праці, гносеологічного змісту новинарної інформації, формулювання правил поведінки журналіста із словом. Тому, попри всю приблизність, яку може мати наша відповідь, ми все ж хочемо її дати, маючи на увазі здійснити постановку проблеми, заохотити до її розв'язання більш потужні наукові сили.

Використання мови, її реалізація називається мовленням. Журналістика, передусім, здійснює *мовлення*. Якщо, за М. Хайдеггером, «мова мовить», то так само справедливо сказати й про журналістику: «Журналістика мовить». Але з цього погляду справедливо буде сказати, що за допомогою мовлення реалізують себе філософія, література, наука. Іншими словами, в цьому випадку маємо тільки піввідповіді, а для повної відповіді треба йти далі.

Тому важливо далі сказати: «Мовлячи, журналістика описує об'єктивну реальність, повідомляє про неї споживача новин». Завдання журналістики – репрезентація й виявлення дійсності, пряме, безпосереднє називання присутності. Якщо ми говоримо, що журналістика здійснює головну двоєдину місію: інформувати та формувати громадську думку, – то під інформуванням розуміється передусім неупереджене, точне, збалансоване, повне, відповідальне подання повідомлення про новину, а під формуванням громадської думки – те, що ця новина неодмінно матиме наслідки для ставлення реципієнта до конкретної події, особи і в цілому до світу.

Якщо завдання філософії, літератури, науки здійснювати пізнання дійсності шляхом її інтерпретації, відкриття законів, визначення тенденцій розвитку, то завдання журналістики передбачають передусім збирання емпіричних фактів і подання точних повідомлень про них. Інтерпретація дійсності є елементом журналістики, але функція інтерпретації – похідна від головної інформаційної, сповіщувальної, описової функції. Уявляти справу навпаки, висувати на перше місце інтерпретацію, а не інформування – означає перевертати правильне розуміння з ніг на голову.

Мовлення журналістики, таким чином, передусім, *інформаційне, описове, сповіщувальне*.

Якщо філософія мовить про світ Абсолюту й Божественного призначення людини, література мовить про вигаданий авторською уявою світ, наука розкладає світ на фрагменти й прагне найбільш точно й глибоко описати кожен з них, то журналістика говорить про все життя. Уся соціальна дійсність і є об'єктом відтворення (пізнання) в журналістиці. Не існує підстав який-небудь фрагмент дійсності вважати таким, що він не може бути описаним у журналістиці. Вона повідомляє про наукові відкриття конкретних наук, пише про нові праці філософів, відзначає їхні ювілеї, інформує про вихід нових книжок письменників, театральні прем'єри, відкриття художніх виставок. У журналістиці, понад те, створюються наукові, вузькофахові, літературні й філософські часописи, які стають частиною журналістики, увіходять в її історію.

З іншого боку, цілком зрозуміло, що ми зачепили маргінальний сегмент журналістського контенту. Насправді все це може потрапляти в поле зору журналістики, але тільки тоді, коли для цього існує поважний інформаційний привід, інформаційна підстава. А такою підставою є наявність у теперішній соціальній дійсності певної ситуації, яка переводить явище з площини історії в площину сучасності. Журналіст не може написати про Г. Сковороду знічев'я, а лише з приводу річниці від дня народження чи смерті, виходу нового дослідження про його творчість, віднайдення його нового рукопису, присудження й вручення премії імені Г. Сковороди. Іншими словами, якої б широти ми не надавали об'єктові журналістики, але предметом її завжди буде новина, potrакована як сучасна суспільно-важлива подія. Без такої події журналістське мовлення не може відбутися. Отже, журналістика мовить *дискусивною* мовою.

Її цікавить не те, що є в мисленні (чим займається філософія) і не те, що є в текстах (чим цікавляться література й наука), а те, що є в реальній дійсності, що її, журналістику, оточує. Журналістика так само, як філософія, мистецтво(а), наука, є творенням текстів (вербальних і зображальних), але джерелом цих текстів, причиною їх виникнення є соціальна дійсність, яка й постає для журналістики в ролі предмета пізнання. Журналістика – це *опри-явлення* присутнього, *ви-явлення* дійсного. З погляду мови журналістика – це *дискусивне мовлення* про соціальне сьогодення.

Тут нам не обійтися без категорії, рішуче відкинutoї М. Хайдеггером, – категорії повсякденності, буденності. Журналістика й справді пише, здебільшого, про буденні, побутові речі, які складають предмет першої необхідності людини: продукти харчування, одяг, житло, транспорт, роботу, зарплату, навчання дітей, лікування літніх. Журна-

лістика повідомляє нам про смерть видатних осіб. Найближчий мовний рівень для журналістики – рівень побуту, повсякденності.

Обов'язок журналістики – повідомляти про нестандартні ситуації, особливо такі, які містять у собі загрозу для життя людей. Якщо швидкий поїзд № 63 «Оберіг», сполученням «Харків–Київ», вийшов з Харкова о 22.50 і прибув до Києва о 7.15, тут немає новини, але якщо він запізнився, то це новина, яка вимагає з'ясувати причину затримки. Потяг запізнився через снігові замети, які не були вчасно розчищені через те, що... і т. д. Оце механізм народження новини. Це турбує людей, яким завтра користуватися транспортом; якщо й не цим потягом, то іншим або електричкою діставатися до міста. Вони мають бути попереджені про загрози, які їх чекають у дорозі.

Отже, наступна ознака журналістського мовлення – це мовлення повсякденності. Яких би складних предметів і явищ не торкалася журналістика, вона повинна спростити своє повідомлення про них до рівня повсякденної свідомості більшості громадян. Інакше вона залишиться незрозумілою, а її мета (повідомити про новину) недосягнутою. Щоб бути зрозумілою мова журналістики мусить бути *повсякденною*.

Політичне життя, хоч як не дивно це звучить, відображається в журналістиці так само, як повсякденність. Але як повсякденність державна, парламентська, урядова. Цей рівень примушує замислитись над тим, наскільки гнучкою повинна бути мова журналістики, щоб сьогодні писати про брак вуличних туалетів і поруч на сусідній сторінці повідомляти про демаркацію кордону між Україною й Білорусією, зустріч президентів двох держав, заяву лідера парламентської опозиції. Журналістика обслуговує всю суспільну вертикаль суспільства, відображаючи, з одного боку, життя Адміністрації Президента, Верховної ради й Уряду України, а з другого боку, – безпритульних дітей на вулицях мегаполісу, повій, в'язнів у тюрмах і т. д. Для охоплення такого діапазону мова журналістики мусить бути ще й *універсальною*.

Журналістика як ніяка інша духовна діяльність людини спрямована на сучасність. Її відображення пов'язане з необхідністю щоденної мовотворчості журналіста. Пошук найбільш влучного слова, здатного привабити увагу споживача новин, перетворюється для журналіста на ознаку його професійної кваліфікації. З мови ньюзмейкерів підхоплюється все несподіване, новаторське, кинуте випадково в процесі комунікаційної імпровізації. Усе це втягується у власні тексти. Частина з цього лексичного матеріалу забувається відразу, частина живе більш тривалий час, частина входить у словник української мови.

У 2009 р. вийшов словник «Лексико-словотвірні інновації (2007)» за редакцією професора А. М. Нелюби [8]. На ста шістьдесяти (!!!) сторінках у ньому зібрані неологізми, які фіксувалися лише протягом од-

ного, 2007-го, року. На 99 % словник складений за матеріалами журналістики. Тут зафіксовані персоналізми: *андруховичезнавець*, *андруховичеман*, *яворіти*, *януколикий* і навіть *гарріпотерівський*; злодійські жаргонізми: *дахувати*; загальні назви осіб: *депшиантропа* (депутатська шантропа), *напівб'ютівець*, *музчина* (муза-мужчина) *політишаман*, *політофіціант*, *політписарчук*; явища: *джинсоманія* (захоплення джинсами), *попсятина* (зневажливе до попса) та багато чого іншого, створеного в процесі журналістської мовотворчості. Отже, ще одна обов'язкова ознака мови журналістики – вона *інноваційна*.

Таким чином, мова журналістика – це інформаційне, описове, сповіщувальне, дискурсивне, повсякденне, універсальне, інноваційне мовлення.

У журналістиці реалізується єдність мови і буття, журналістика забезпечує ви-мов-леність речей у їх існуванні, журналістика – це головний каменярь, який споруджує для буття його оселю в мові.

Література

1. Бацевич Ф. С. Духовно-синергетична сутність мови : огляд деяких сучасних лінгвофілософських концепцій / Флорій Бацевич // Теле- та радіожурналістика. — 2009. — Вип. 8. — С. 266—272.
2. Біблія, або Книги Святого письма Старого й Нового заповіту / Із мови давньоєврейської та грецької на українську наново перекладена. — Українського біблійного товариства. — 959 с. — 296 с.
3. Брокгауз Ф. А. Иллюстрированный энциклопедический словарь. Современная версия / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон— М. : Эксмо, 2007. — 960 с.
4. Гайдеггер М. Дорогою до мови / Мартін Гайдеггер / Переклав з нім. Володимир Кам'янець — Львів : Літопис, 2007. — 232 с.
5. Гегель Г. В. Ф. Энциклопедия философских наук / Гегель. — М. : Мысль, 1974. — Т. 1 : Наука логики. — 452 с.
6. Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літератури і журналістики / М. Ф. Гетьманець, І. Л. Михайлин. — Х. : Прапор, 2009. — 384 с.
7. Гумбольдт Вильгельм фон. Избранные труды по языкознанию / Вильгельм фон Гумбольдт. — М. : Прогресс, 1984. — 400 с.
8. Лексико-словотвірні інновації (2007) : Словник / К. Коротич, С. Лук'яненко, А. Нелюба та ін.; за ред. А. Нелюби. — Х. : ХІФТ, 2009. — 172 с.
9. Мінаков М. Сутність мови і смисл буття в онтології Мартіна Хайдеггера / Михайло Мінаков // Гайдеггер М. Дорогою до мови / Мартін Гайдеггер / Переклав з нім. Володимир Кам'янець — Львів : Літопис, 2007. — С. 7—16.

Михайлин И. Л.

На каком языке говорит журналистика?

Язык существует во времени, проходя определенные этапы развития. Журналистика рассматривается как тип языка, который отрицает язык как логос, наррацию, сказание. Предметом журналистики как языка является повседневная современность. Язык журналистики – это информационная, описательная, сообщающая, дискурсивная, универсальная, инновационная речь.

Ключевые слова: социальные коммуникации, журналистика, язык, дискурс, логос, сказание.

Mykhailyn I. L.

What language journalism speaks?

Language exists in time, passing certain stages of development. Journalism is considered as a type of language which denies language as logos, narration and legend. A journalism subject as a language is the daily present. Journalism language is informational, descriptive, informing, universal, innovative speech.

Key words: social communications, journalism, language, discourse, logos, legend.